



Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 7/3 2018 s. 1781-1804, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

NECATİ GÜNGÖR'ÜN ÇOCUK ÖYKÜLERİNİN KURGUSAL ANLATIYI BAŞLATMA VE BİTİRME ÖGELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Beytullah KARAGÖZ*

Kübra YÜCEL**

Geliş Tarihi: Mayıs, 2018

Kabul Tarihi: Temmuz, 2018

Öz

Olay, kişi, mekân ve zaman yazınsal metnin yapısını oluşturan öğelerdir. Zaman, öyküde belirli bir mekân içinde var olan kişilerin hareketlerini biçimlendirir ve okurun metni alımlama sürecini etkinleştirir. Bu bakımdan yazınsal metinlerin başlangıç ve bitiş anları son derece önemlidir. Bu çalışma çocuk öykücülüğünün önemli kalemlerinden Necati Güngör'ün *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım*, *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* adlı kitaplarını başlangıç biçimleri ve bitiş türleri açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada Kıran ve Kıran'ın (2011) geliştirdikleri sınıflandırma temel alınmıştır. Veri analizi sürecinde kategorisel çözümleme kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öykülerde en çok yer alan başlangıç biçiminin durağan başlangıç (f=14); en az rastlanan başlangıç biçiminin geciktirici başlangıç (f=5) olduğu; en çok rastlanan bitiş türünün mutlu son (f=16); en az rastlanan bitiş türünün ise devamı olanaklı son (f=1) olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Necati Güngör, çocuk öyküsü, başlangıç biçimleri, bitiş türleri.

EXAMINATION OF NECATI GÜNGÖR'S CHILDREN'S STORIES IN TERMS OF STARTING AND FINISHING THE FICTIONAL NARRATIVE

Abstract

Event, person, space and time are the elements that make up the structure of the literary text. Time shapes the movements of people who exist in a particular space in the story and enables the reception process of the text for reader. In this respect, the moments of beginning and ending of literary texts are very important. This study aims to examine Necati Güngör's books like *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım*, *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* in terms of starting and ending types of the important articles of the children's storytelling. In the study, the classification developed by Kıran and Kıran (2011) was taken as a basis. The data of the study were analyzed and interpreted using categorical analysis from content analysis methods. In the study, it is determined that the most

* Dr. Öğr. Üyesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, beytullah.karagoz@gop.edu.tr.

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, k.yucel.60@gmail.com.

dominant beginning form in the stories is the static beginning (f=14) and the least one is delayed beginning (f=5). It is also seen that the most common ending is happy ending (f=16); and the least one possible ending (f=1).

Keywords: Necati Gungor, children's story, beginning forms, ending forms.

1. Giriş

Bir yazınsal ürün birbiriyle etkileşim içinde olan dinamik ögeler bütünüdür. Bu ögeler olay, kişi, mekân ve zamandır. Yazınsal metinde önemli bir yapı unsuru olan zaman eyleme bağlı olarak doğal sürenin çeşitli bölümlerini belirten dilbilimsel bir kategori (Timur, 1997) olup, “anlatıcı dinleyen ya da kahraman ve okur arasında ilişki kurar” (Vardar, 2001, s. 167). “Kurmaca dünyadaki bütün durum ve hareketler de bir zaman dilimi içinde gerçekleşirler ve az veya çok her olay veya şahıs, içinde olduğu zamanın izlerini taşır” (Narlı, 2002, s. 94). Başka bir anlatımla yazınsal yapıtlarda zaman, “olayları doğrulayan, olayların okuyucu zihninde gerçekçi bir izle yerleşmesini sağlayan bir süreçtir” (Tekin, 2010, s. 117). Bu nedenle yazınsal ürünlerde zaman ögesiyle devinim arasında sıkı bir bağlantı bulunur. Çünkü her olayın ya da devinimin bir başlangıç, bir gelişme, bir de sona erme evresi vardır (Özdemir, 2005; Özdemir, 2007). Bununla birlikte “yazınsal kurguda olaylar dizisi bir zaman parçasında oluşur. Bu zaman bir an parçası da olabilir, çok uzun bir zaman koridorunu da içine alabilir” (Aktaş ve Gündüz, 2010, s. 362). Bu yönüyle “edebiyat bir zaman sanatıdır ve geniş bir zamana yayılan pek çok unsurun sergilenmesidir” (Çetin, 2009, s. 126).

Zaman algısının yapıta verdiği gerçeklik izleniminin önemini sanatsal ürünlerin tümünde görmek mümkündür. Yazar “öykünün içinde öyle bir başlangıç noktası seçer ki izleyicinin [okurun] ilgisi bu nokta sayesinde uyandırılır. Başlangıçtan sonra gelen olaylar ve sahneler devamlılık sağlamalı ve öyküyü bulunduğu yerden ileriye götürmelidir” (Öngören, 1996, s. 224-225). Bu açıklama uyarınca estetik alımlama sürecinde başlangıç ve bitiş aşaması oldukça önemlidir.

Sanat metinlerinde başlangıç bölümü [metnin] en zor kesimidir; çünkü bu bölümün hem açık ve seçik, yani kesin ve belirgin hem de ilgi çekici olması gerekir (Nutku, 2001). Başlangıç biçimleri ve bitiş türleri okurun ilgisini metne çekerek okumanın devamını sağlayacak öneme sahiptir. Başlangıç biçimleri okuru sanat metni karşısında etkinleştirerek metinsel gerçekliğe kapı aralar. Bitiş durumunda ise yapıttaki sorunlar akılcı bir çerçevede sona erer ya da okura farklı bir pencere sunabilir. Bu da “eserin parçalarının tatmin edici bir bütün içinde birleştirilmesi, yani nihai sentezi” (Stevick, 2004, s. 241) olabilir. İyi yapılandırılmamış bir bitiş ile anlamın ortaya çıkarılması, metnin akla yatkın, gerçeklik, inandırıcılık, sorunsallık ve beğeni (estetik) yönünden (Binyazar, 1983) doyurucu biçimde çözüme kavuşturulması mümkün

değildir. Bu bakımdan yazınsal metinlerin işlevlerini yerine getirebilmesinde “başlangıç biçimleri ve bitiş türleri” başat konumdadır.

Kıran ve Kıran (2011) başlangıç ve bitiş durumlarını on bir başlıkta ele alır. Başlangıç biçimlerini (durağan başlangıç, ilerleyen başlangıç, devingen başlangıç, geciktirici başlangıç, özgün başlangıç) olarak beşe; bitiş türlerini (başlangıç durumuna dönüş, mutlu son, umutsuz acıklı son, acıklı ama umutlu son, devamı olanaklı son, düşündürücü son) olarak altıya ayırırlar. Anılan araştırmacılara göre, “durağan başlangıç; olayın geçtiği yer, kişiler, toplumsal yapı vb. hakkında bilgiler verirken betimlemelerle gerçekçi bir kurgu oluşturur. Okuru öykünün devamı konusunda meraklandırır. İlerleyen başlangıç; metni bildirisini kurgunun dokusuna işleyerek okurun anlam üretiminde etkinleşmesini sağlayan başlangıç biçimidir. Devingen başlangıçta, okur metin hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadan kendisini olayların içinde bulur. Olaylar metnin başından değil, ortasından yahut daha ileriden başlar. Geciktirici başlangıç, okuru yetersiz bir bilgi içeriğiyle karşı karşıya bırakarak şaşırtmayı amaçlar. Özgün başlangıç, edebiyat metninin oluşturucusu olan yazarın öykünün başlangıcında tercih ettiği alışılmadık biçim denemeleridir. Bitiş türlerinden başlangıç durumuna dönüş, anlatının son bölümleri ile başlangıç durumu arasında bağlantı kurulmasıdır. Mutlu son, sözlü kültür anlatılarında görülen olayların mutlu bir şekilde sona erdiği bitiş durumudur. Umutsuz acıklı son, anlatının acıklı biçimde sona erdiği bir bitiş türüdür. İyilerin her zaman kazanmasının yaşamın olağan akışına uygun olmadığını gösterir. Acıklı ama umutlu son, yaşamda üzüntü verici olaylar olsa da birey için bir çıkış yolu, bir umudun varlığını kanıtlayan bitiş durumudur. Devamı olanaklı son, yaşamın devam ettiğini, yeni başlangıçların yakın olduğunu bildirir. Düşündürücü son, La Fontaine masallarında olduğu gibi, okurun anlatıdan bir ders çıkararak yaşamını düzenlemesini amaçlar” (Kıran ve Kıran, 2011, s. 85-94).

“Öykü, her yaşta insan için önemlidir. Ancak, çocuk için vazgeçilmez bir olgudur” (Yalçın ve Aytaş, 2005, s. 147). Dolayısıyla çocuk öykülerinin farklı başlangıç ve bitiş durumları içermeleri nedeniyle kurmaca biçimler arasında önemi büyüktür. Bu kapsamda öykülerdeki başlangıç ve bitiş öğeleri, yazınsal deneyim ortamı oluşturarak okuma bilinci ve duyarlılığı ediniminde belirleyici bir işleve sahiptir.

Yazınsal tür olarak çocuk öyküsü kısa ama yoğun yapısı ile çeşitlilik ve derinlik barındırır. Çocuk okur, yazınsallık gereği bir şifre kırıcı olarak edebiyat metninin saklı gerçeğini keşfetmeye yönelir. Çünkü her yazınsal ürün “biçimlendirme” yoluyla dilde yeniden anlamlandırma etkinliği sonucu oluşur (Özdemir, 1997; Kula, 2010). Bu anlam üretimi süreci çocuk okurun iletişim dizgesinin alımlayıcısı olarak etkinleşmesini, düşünce yoğunlaşmasını önceler. Burada çocuk okurun işe koştuğu bilgi ve deneyim birikimi belirleyicidir. Bu bağlamda

“[çocuk] okurun görevi, yapıtın değişik düzeylerinden kaynaklanan sezdirimlere, birbirine örülü görüşlerin yönlendirmesine uyarak, yapıtta dile getirilen olaylarla durumların, kişilerin belirlenmemiş kesimlerini kendi düşgücüyle, bütüne uyacak bir biçimde doldurmaktır” (Göktürk, 2012, s. 25). Böylelikle çocuk okur, yazınsal metinle iletişim ve etkileşime girerek sanatsal keşiflere ulaşır. Doğal olarak söz konusu işlem sürecini etkinleştiren başlangıç söz, tutum ve değerleri yazınsal iletişimin niteliğini de belirler. Aynı doğrultuda yazınsal metinlerin “son”ları da benzer bir etki yaratır.

Çocuk öyküsünde başlangıç ve bitiş anları anlatı örgüsünün mantıksal çizgisini oluşturan kurgusal durumlardır. Başlangıç ve bitiş durumları kurgusal aksiyonu geliştirmeye, okumayı iletişim etkinliğine dönüştürmeye katkı sağlar. Bu nedenle çocuk için yazılan öykülerin yazınsal nitelikte olması ve nitelikli sanatçıların bu alana emek vermesi son derece önemlidir. Bu bağlamda çocuklar için öyküler yazan kalemler arasında Necati Güngör ismi öne çıkmaktadır.

Necati Güngör’ün öyküleri irfan bilinci ve kültürel zihniyet dünyasını canlı tutmayı amaçlayan yapısı ile dikkat çekmektedir. Yazarın kurguları çocuğa yaklaşımı, karakter gelişimi ve anlatım özellikleri ile Türkiye’de çocuk öykücülüğünde güçlü bir soluk olarak ortaya çıkmaktadır. Güngör insanca yaşamayı, insani duyguları yaşatmayı, aile bağlarını, paylaşmayı daha açığı yaşamda karşılaşılabilecek tüm insancıl durumları çocuk bakışıyla anlatmaktadır. Bunları bir ütopyanın izdüşümleri olarak değerlendiren Güngör, yaşamı anlamlandıran kavramların mutlu ve umutlu sonlar olduğunu; daha mutlu bir toplum yaratma ideali bağlamında, bir yazarın düşlerinin peşinden gitmesi gerektiğini söyler (İzci, 2017). Bunun bir sonucu olarak da çocuk için yazdığı öykülerde farklı başlangıç biçimleri ve bitiş türleri denemeyi uygun görür.

Yapılan incelemeler sonucunda Necati Güngör ve eserleri ile ilgili olarak YÖK Ulusal Tez merkezinde bir adet Yüksek Lisans tezinin kayıtlı olduğu belirlenmiştir. Uysal (2016), tezinde edebiyat dünyasında yetişkin öykücülüğüyle tanınan Necati Güngör’ün hayatını, sanat anlayışını ve eserlerini ele almıştır. Araştırmada yazarın sanatçı kişiliği araştırmacının gerçekleştirdiği söyleşilerden, anı türündeki kitabından hareketle incelenmeye çalışılmıştır. Ancak alanyazında Necati Güngör’ün çocuk öykülerini kurgusal anlatıyı başlatma ve bitirme öğeleri bağlamında inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın alanyazındaki boşluğun doldurulmasına katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

Öykülerdeki başlangıç ve bitiş durumları çocuğun yazınsal kurgu ile etkileşime girmesini, metnin anlam bağıntılarını çözmesini sağlar. Bu bağlamda öykülerin başlangıç ve bitiş anları çocukların öykü ile kurduğu yazınsal iletişimde belirleyici önemdedir. Dolayısıyla

çocuk için yazılan öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş durumları açısından incelenmesi önemli ve gereklidir. Bu doğrultuda araştırmada Necati Güngör'ün *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım* ve *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* kitaplarındaki öykülerin Kıran ve Kıran (2011) tarafından geliştirilen “başlangıç biçimleri ve bitiş türleri” sınıflandırması temel alınarak incelenmesi amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2014). Çalışma Necati Güngör'ün çocuk öykülerini başlangıç ve bitiş durumları bakımından incelemeyi ve belirli bir sistem içinde bütünleştirerek yorumlamayı amaçladığından tarama modeli yaklaşımı ile yapılandırılmıştır.

Araştırma Grubu

Çalışmada Necati Güngör'ün çocuk öykü kitaplarındaki öykülerin tümü (n=44) araştırmaya dâhil edilmiş olup, ayrıca bir çalışma grubu belirlenmemiştir. Tablo 1'de inceleme kapsamında ele alınan kitaplara ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1: İnceleme konusu kitaplara ilişkin bilgiler

Kitabın Adı	Yayınevi	Basım Yılı - Yeri	Öykü sayısı	Sayfa
Papatya Gelin	Kare Yayınları	Kasım 2009, İstanbul	7	96
Sevgili Öğretmenim	Günüşiği Kitaplığı	Eylül 2015, İstanbul	11	128
Sessiz Yürek	Günüşiği Kitaplığı	Kasım 2015, İstanbul	7	108
Anneme Bir Ev Alacağım	Günüşiği Kitaplığı	Ocak 2016, İstanbul	9	131
Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun	Günüşiği Kitaplığı	Mayıs 2017, İstanbul	10	103

Çalışmada Necati Güngör'ün *Papatya Gelin* ve *Sessiz Yürek* kitabında 7'şer, *Sevgili Öğretmenim* kitabında 11, *Anneme Bir Ev Alacağım* kitabında 9, *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* kitabında 10 olmak üzere toplamda 44 öykü başlangıç ve bitiş durumlarına göre incelenmiştir. Araştırmanın verileri Güngör'ün çocuklar için yazdığı 5 öykü kitabındaki 44 öykü üzerinden elde edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın verileri doküman incelemesi kullanılarak toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgulara ilişkin bilgi içeren yazılı araç gereçlerin, web tabanlı bilgi ve belgelerin sistematik bir şekilde ele alınmasını kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Bowen, 2009). Çalışmada veri toplamak amacıyla kitaplar araştırmacılar tarafından Temmuz 2017-Ocak 2018 dönemi arasında birkaç kez okunmuştur. Bu işlemin

ardından veriler ayrıntılı biçimde formlara işlenmiştir. Elde edilen verilerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerine uygunluğu ile ilgili olarak iki Türkçe eğitimi ve bir Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi alanında çalışmalar yapan üç nitel araştırma uzmanından görüş alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak verilere son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Doküman incelemesi kullanılarak elde edilen veriler, içerik çözümlemesi yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada ulaşılan bulgular içerik çözümlemesi tekniklerinden biri olan kategorisel çözümleme tekniği ile analiz edilmiştir.

Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre çalışmada bulguların doğrudan aktarım yoluyla verilmesi güvenilirliği sağlayıcı bir ölçüt olarak önemli görülmektedir. Buna göre veriler sınıflandırılırken incelenen eserlerin altında kodlanan cümlelerden doğrudan alıntı için başlangıç ve bitiş tarzlarını açık biçimde vurgulayan anlatımlar belirlenmiştir. Bu şekilde doğrudan alıntılar kullanılarak düzenlenmiş veriler desteklenmiştir. Doğrudan alıntılar yapılırken incelenen öykülerde en sık kullanılan başlangıç ve bitiş durumlarına ilişkin alıntı örneklerinin seçilmesi ilkesi benimsenmiştir.

Çalışmanın güvenilirlik aşamasında birinci araştırmacı ve Türkçe eğitimi alanında bir öğretim üyesi seçkisiz yöntemle belirlenen 10 öykü üzerinde çeşitli zamanlarda kodlamalar yapmıştır. Güvenirlik için araştırmacı ve alan uzmanının kodlamaları arasındaki tutarlılık Miles ve Huberman'ın (1994) formülüne uygun olarak sınanmıştır. Ardından kodlayıcılar arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Güvenirlik katsayısının .90 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu tür araştırmalarda kodlayıcılar arasında en az %70 düzeyinde bir güvenirlik yüzdesine ulaşılması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu oran çalışmada yüksek bir güvenirlik düzeyine ulaşıldığını göstermektedir.

Çalışmada ulaşılan veriler frekans (sıklık) ve yüzde hesabı yapıp çözümlenerek sunulmuştur. Nitel araştırmalarda kategorileri görsel olarak vermek geçerliği artırıp bulguları bütüncül biçimde görmeyi sağlayacağından bulgular tablo biçiminde gösterilmiştir.

3. Bulgular

Necati Güngör'ün çocuk öykülerini başlangıç ve bitiş durumlarına göre incelemeyi amaçlayan bu çalışmada elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Papatya Gelin Kitabına İlişkin Bulgular

Tablo 2: Papatya Gelin kitabındaki öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin dağılımı

		Öyküler						f
		<i>Papatya Gelin</i>	<i>Bir Avuç Kuru Üzümlü</i>	<i>Çoban ile Yılan'ın Hikâyesi</i>	<i>İnek</i>	<i>Arabacı (Sisyphos)</i>	<i>Toppo Dayı</i>	
Başlangıç Biçimleri	Durağan		1					1
	İlerleyen			1		1		2
	Devingen						1	1
	Geciktirici	1						1
	Özgün	1			1		1	3
Toplam								8
Bitiş Türleri	Başlangıç durumuna dönüş					1		1
	Mutlu son							0
	Umutsuz acıklı son		1			1		2
	Acıklı ama umutlu son	1			1			2
	Devamı olanaklı son							0
	Düşündürücü son			1			1	2
Toplam								7

Tablo 2’de *Papatya Gelin* adlı kitaptaki başlangıç biçimleri ve bitiş türleri ile ilgili bilgiler yansıtılmaktadır. Tablodan da görüleceği gibi toplam 7 öyküde başlangıç biçimlerinden en çok özgün başlangıç (f=3); en az durağan, devingen başlangıç ile geciktirici başlangıç (f=1) kullanılmıştır. Bitiş durumlarında ise umutsuz acıklı son, acıklı ama umutlu son ve düşündürücü son eşit sıklıkta (f=2) kullanılmıştır. Bitiş durumlarından mutlu son ve devamı olanaklı sona yer verilmemiştir.

Yazar *Papatya Gelin* öyküsüne olağan başlangıçların dışında, bir soru cümlesiyle başlamıştır. Okurun ilgisini canlı tutmak için kim olduğunu başlangıçta açıklamadığı kişinin nerede, kiminle olduğunu sorup soruyu yine kendisi yanıtlamaktadır. Bu yönüyle öykünün girişinde özgün başlangıç biçimi kullanılmıştır.

Güngör *İnek* öyküsüne bir hayvanın doğasında görülmesi olanaksız bir durumu sorularak giriş yapmıştır. Bu yaklaşım okuru tanıdık olmayan, ilginç ve şaşırtıcı bir durumla karşı karşıya getirmektedir. Buna göre öykünün girişi özgün başlangıç özelliği göstermektedir.

Aşağıda özgün başlangıç biçimi örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Şimdi nerededir, kimindedir? Bilmiyorum... Büyülü, toz pembe bir düş gibi anımsıyorum her şeyi; çocuksu duyguların yüreğimizde köpüklü sular gibi akıp durduğu o günleri” (Papatya Gelin, s.5).

“İnekler ağlar mı hiç? Ağlarmış gerçekten. Görmesem ben de inanmazdım” (İnek, s.43).

Bir Avuç Kuru Üzüm adlı öyküde borçla alınan ve sahibinin bir insan gibi davranıp yaklaştığı Haso, öykünün sonunda eski sahibi tarafından geri götürülür. Haso’yu çok seven Dayı karakteri onun elinden alınması yüzünden kendisini çaresiz hisseder. Daha açık anlatımla bir yaşam durumu karşısında yenilgiye uğrar. Bu nedenle öykünün sonu umutsuz acıklı son özelliği göstermektedir.

Arabacı (Sisyphos) öyküsünde pek çok zorluk yaşayan, at arabası ile yük taşıyarak çocuğunun geçimi için uğraş veren öykü kahramanının tek geçim sağlama aracı atıdır. Öykü kahramanı namazda iken bilinmeyen kişiler atı alıp götürür. Kahraman yaşamdaki tek dayanağı olan atını da kaybeder. Buna göre öykünün sonu umutsuz acıklı son özelliği taşımaktadır.

Aşağıda *umutsuz acıklı son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Adam çekip götürdü Haso’yu. Dayım o gece hep ocağın başında oturdu, suskun, somurtkan... Ocaktaki odunlar yandı geçti, yenileri atıldı... Bir hayvan değil de, gencecik, umut dolu bir insan ölüp gitmişti sanki bu evden! Dayım, ocakta parlayıp sönen yalımlardan gözlerini alamıyordu bir türlü...” (Bir Avuç Kuru Üzüm, s.23).

“Kalabalıkla birlikte çeşmenin yanından geçti, musalla taşının oradaki arka kapıya vardı, adımını dışarı atar atmaz, beynine bir kurşun sıkılmış gibi kalakaldı oracıkta! Gözlerine inanamadı! Dondu kaldı, kanı çekildi! Araba koyduğu yerde duruyordu, ama Destan yoktu ortalıkta! Birileri çözüp götürmüştü, o namazdayken” (Arabacı (Sisyphos), s.79).

Çoban ile Yılan’ın Hikâyesi adlı öykünün sonunda yazar, bu iki canlının yaşadıkları karşısında hissettiklerinden söz ederek neden dostluk kuramayacaklarını açıklamaya çalışır. İnsanoğlu ve yılanın dost olamayacağını belirtirken okuru bu iki canlının birbirlerine yaptıkları üzerine düşündürür. Bu nedenle öykünün sonu düşündürücü son özelliği göstermektedir.

Babaannemin Köpeği adlı öyküde babaannenin ölümünün ardından aile onun Topak adındaki köpeğinin bakımını üstlenir. Bir mezar ziyareti sırasında köpeğin gezerken ya da hayvanlarla boğuşurken kaybettiği sanılan tulumu mezarın üzerinde bulunur. Bu durum Topak’ın babaanneye olan sevgi ve bağlılığının çok derin olduğunu gösterir. Öykünün bitişi

ders alınacak ögeler barındırmaktadır. Bu yanıyla öyküde düşündürücü son kullanıldığı görülmektedir.

Aşağıda *düşündürücü son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Sendeki evlat acısı dinmez, ey insanoğlu!” dedi yılan. “Bendeki kuyruk acısı da öyle... Bu iki acı bir arada barınmaz artık. Bir gün yine depresir içimizdeki acılarımız, birbirimize kötülük ederiz. Ben, yoksul halk tarafından lanetlenmiş yılan olarak kalacağıma göre, istesem de iyi olamam... Bana yılanlık yaraşır. Onun için sen kendi yoluna git, ben kendi yoluma...” Böyle dedi ve çekip gitti yılan. Hiçbir yılan, hiçbir zaman insanların dostu olmadı. O gün bugündür, insanoğlu yilandan, yılan da insandan kaçır” (Çoban ile Yılan’ın Hikâyesi, s.42-43).

“Bir gün hep birlikte mezar ziyaretine gittik. Babam mezarı yaptırmak için toprağın çokküp çokmediğini görmek istiyordu. Bizler de –sanki geldiğimizi anlayacakmış gibi- onu unutmadığımızı, özlediğimizi, anılarımızda yaşattığımızı göstermek istercesine babama katıldık... Ama mezarlığa gidince, şaşkınlıktan hepimizin ağzı açık kaldı. Birbirimizin yüzüne bakakaldık! Annemin Topak için diktiği tulum, babaannemin mezarının üzerindeydi, -insan akıllı varlıktır, düşünür!- Topak’ın, sabahları kayboluşundaki gizi anlamıştık (...)” (Babaannemin Köpeği, s.95-96).

Sevgili Öğretmenim Kitabına İlişkin Bulgular

Tablo 3: Sevgili Öğretmenim kitabındaki öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin dağılımı

		Öyküler											
		Sevgili Öğretmenim	Özür	Engeli Aşmak	İçinden Gülen Çocuk	Hatırım İçin	Baba Yardana Dönüş	Öğretmen Ana	Sanatçı At	Başımın Belası	Zurnanın Zurt Deddiği Yer	Köyde Bir Prenses	f
Başlangıç Biçimleri	Durağan						1		1				2
	İlerleyen			1						1			2
	Devingen		1		1						1		3
	Geciktirici	1						1					2
	Özgün					1						1	2
Toplam												11	
Bitiş Türleri	Başlangıç durumuna dönüş									1			1
	Mutlu son	1	1	1	1	1		1	1		1		8
	Umutsuz acıklı son												0
	Acıklı ama umutlu son						1						1

Devamı olanaklı son		0
Düşündürücü son	1	1
Toplam		11

Tablo 3'te *Sevgili Öğretmenim* adlı kitaptaki başlangıç biçimleri ve bitiş türleri ile ilgili bilgiler yansıtılmaktadır. Tablodan da görüleceği gibi toplam 11 öyküde başlangıç biçimlerinde en çok devingen başlangıç (f=3) kullanılmış; diğer başlangıç türleri ise eşit sıklıkta (f=2) yer almıştır. Bitiş durumlarında ise en çok mutlu son (f=8) kullanılmış; umutsuz acıklı son ile devamı olanaklı sona yer verilmemiştir.

İçinden Gülen Çocuk adlı öyküde başlangıç söyleşi biçiminde gelişir. Öykü, öncesinde yaşananlar hakkında bilgi verilmeyen bir konuşma ile başlar. Okur kendisini çocukların birbirlerine laf dokundurduğu, öğretmenin bu duruma müdahale ettiği bir sınıf ortamında bulur. Bu nedenle öykünün girişi devingen başlangıç özelliği göstermektedir.

Zurnanın Zırt Dediği Yer adlı öykünün başlangıcında okur, tıraş olmak üzere berbere giden öğretmenin tıraş öncesi hazırlıklarına, berberle konuşmalarına ve berberin şaşkınlığına tanık olur. Böylece okur kendisini berber dükkânında yaşanan olayın akışı içinde bulur. Bu anlamda öyküde devingen başlangıç kullanılmıştır.

Aşağıda *devingen başlangıç* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“O içinden güler öğretmenim!” dedi biri.

Bu sataşma, öteki çocukların da hoşuna gitmişti, bütün sınıf bir ağızdan gülüyordu. “Sen sus bakayım!” diye tatlı sert çıkıştı Vedat Bey. “Ben Cankut’a sordum.” Cankut, oturduğu sırada ayağa kalkmıştı, ama ağzını açıp da bir şey demiyordu. Utangaçlıkla kaçırıldığı bakışlarını, bir iki saniyeliğine öğretmenin gözlerine dikip, anlayış beklediğini anlatmak istiyor; ama sonra yine kaçırıyordu” (İçinden Gülen Çocuk, s. 39).

“Berber dükkânında tıraş sırası Doğan Öğretmen’e geldiğinde, koltuğa oturmadan önce ceketini, kravatını çıkardı, gömlek yakasını düğmesini açtı. Sonra koltuğa yerleşti. Berber dolaptan aldığı yeni örtüyü alışkın ellerle üzerine örtüp yakasını sıkıca kapatırken sordu:

“Her zamanki gibi mi Hoca’m? Fazlalıklarını mı alıyoruz?”

“Hayır”, dedi Doğan Öğretmen. “Usturaya vurdurmak istiyorum.”

Berber anlamamış gibi durdu, yüzüne baktı. Şaka mı yapıyordu? Doğan Öğretmen ciddi görünüyordu” (Zurnanın Zırt Dediği Yer, s.111).

Özür adlı öyküde Zeycan Öğretmen bir yanlış anlaşılma sonucu öğrencisi Onur'a tokat atar. Daha sonra, Onur ile konuşup ondan özür diler. Öğretmen öğrencisinden sadece özür dilemekle kalmaz ona ve ailesine pek çok iyilikte bulunur. Yanlış anlaşılmanın düzeltilmesiyle öykü, Onur ve Zeycan Öğretmen için mutlu bir şekilde son bulur.

Engeli Aşmak adlı öyküde Safura Hanım'ın Melek adında bir torunu dünyaya gelir. Melek bacak kasları zayıf kaldığı için yürüyememektedir. Bu sorun Olgun Öğretmen'in desteği ve katkısı ile çözüme kavuşur. Bu nedenle öykünün bitişi mutlu son özelliği göstermektedir.

Aşağıda *mutlu son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Zeycan Öğretmen o günden sonra, cezaeviyle Onur'un ailesi arasında bir köprü kurdu. Haftanın bir günü, birkaç saatini cezaevi ziyaretine ayırır oldu. Onur'a babasından, ondan da babasına haberler taşıdı. Bazen de çocuğu yanına katıp, birlikte babasını ziyarete gidiyorlardı. Öğrencisinin ailesini, yitirdiği bir akrabasını yıllar sonra yeniden bulmuş gibi benimsemişti Zeycan Öğretmen” (Özür, s.24-25).

“Serdar Bey: Bacakları hazır, ama bir korkusu var, onu da yenince yürüyecek.” demişti.

“Bu senin sayende oldu Olgun Bey! Torunumu bana geri verdin! Tanrı da sana her muradını versin! Hakkını hiçbir zaman ödeyemem,” diyordu yaşlı kadın. Durup durup teşekkür ediyordu öğretmene! *Bu muştulu haber karşısında, tıpkı düştüğü gibi, üzerine çökmüş bir dağın ağırlığından kurtulduğunu duyumsuyordu.”* (Engeli Aşmak, s.36-37).

Sessiz Yürek Kitabına İlişkin Bulgular

Tablo 4: Sessiz Yürek kitabındaki öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin dağılımı

		Öyküler							
		<i>Ressamın İki Kuşu</i>	<i>Bizim Evin Yılanları</i>	<i>Annem, Aslan ve Ben</i>	<i>Babam Sana Emanet</i>	<i>Böğaziçi'nde Bir Sürgün</i>	<i>Gece Gelen Ayı</i>	<i>Eşkya ile Beyaz Kurt</i>	f
Başlangıç Biçimleri	Durağan		1	1				1	3
	İlerleyen	1			1				2
	Devingen								0
	Geciktirici								0
	Özgün					1	1		2
Toplam									7
	Başlangıç durumuna dönüş								0
	Mutlu son						1		1

Bitiş Türleri	Umutsuz acıklı son	1			1
	Acıklı ama umutlu son	1	1	1	3
	Devamı olanaklı son		1		1
	Düşündürücü son			1	1
Toplam					7

Tablo 4’te *Sessiz Yürek* adlı kitaptaki başlangıç biçimleri ve bitiş türleri ile ilgili bilgiler yansıtılmaktadır. Tablodan da görüleceği gibi toplam 7 öyküde başlangıç biçimlerinde en çok durağan başlangıç (f=3) kullanılmış; devingen ve geciktirici başlangıç kullanımına yer verilmemiştir. Bitiş durumlarında ise en çok mutlu son ile acıklı ama umutlu son (f=2) kullanılmış; başlangıç durumuna dönüş kullanımına yer verilmemiştir.

Güngör, *Bizim Evin Yılanları* adlı öyküde, öykünün başında kahramanın çocukluğunun geçtiği günleri ve dedesinin atıyla ilgilenişini anlatmaya başlayarak kurgusal bir panorama çizer. Olayın kahramanları hakkında bilgilendirici bir açıklama yapar. Bu yönüyle öykünün girişi, durağan başlangıç özelliği göstermektedir.

Eşkya ile Beyaz Kurt adlı öyküde yazar Eşkya adlı köpeği tanıtarak okurunu kahraman hakkında bilgilendirir. Kahramanın kişiliğini açılmaya yoğun betimlemeler barındıran bir giriş yapar. Bu nedenle öyküde durağan başlangıç kullanıldığı görülmektedir.

Aşağıda *durağan başlangıç* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Çocukluğum, dedemin büyük evinde geçti. Dedem siyah arap atını kapının önüne çıkarır, binek taşına ayağını koyar, bir sıçrayışta üstüne otururdu. At sırtında öyle dimdik gidiş gelişleri, şimdi gözümün önünde. İçimde bir şeyler kanatlanırdı o anlarda. Dedemle birlikte atın üstünde, öyle uçar gibi gitmeyi ne çok isterdim” ... (Bizim Evin Yılanları, s.19).

“Eşkya köpeğimizi ama, gerçekte bütün köyün sevgilisiydi. Yaşlısı genciyle, erkeği kadınıyla, bütün köy onu kollardı. İnanılmaz bir hayvandı: Çocuklarla oyun oynar, büyüklerle oturup kalkar, köy odasında başını ayaklarının üstüne koyup konuşmaları dinler, söylenenleri anlıyormuşçasına kulaklarını dikerdi. Herkes de onun, dinlediği sözleri anladığına inanırdı. Köyde, hangi evin bir davarı ya da sığırı yitse, Eşkya’yı yanına katmadan aramaya çıkmazdı. Yitik hayvanları bulmakta üstüne yoktu çünkü. İnsan gibi iz sürer, akıl yürütürdü desem yalan olmaz. Sonra köye, insan ya da hayvan, hiçbir yabancı adım atamazdı ondan izinsiz. Komşu köylerin insanlarını da tanır, kötü niyetleri olmadığını bildiğinden, onlara ses çıkarmaz; yine de tetikte bulunurdu” (Eşkya ile Beyaz Kurt, s.99 -100).

Ressamın İki Kuşu adlı öyküde gece pencereden içeriye giren kumru, sabah ressam ve kızı atölyeye geldiğinde korkuya kapılarak kaçmaya çalışır. Ancak başını pencere camına vurunca görme yetisini kaybeder. Ressam kumruya sahip çıkar ve atölye onun evi olur. Kuşun görme yetisini kaybetmesi acıklı bir olay olsa da insanların ona sahip çıkması umut vericidir. Bu nedenle öykünün sonu acıklı ama umutlu son özelliği taşımaktadır.

Boğaziçi'nde Bir Sürgün adlı öyküde evin köpeği Toro, eve yeni bir yavru köpek getirilince kıskançlığa kapılır ve yavru köpeğe saldırır. Bunun üzerine evin babası onu cezalandırmak için motorla karşı kıyıya geçirip oraya terk eder. Çocuk, köpeğine böyle bir ceza verilmesine çok üzülür. Denize indiği günlerde karşı kıyıda gelen köpek seslerinin Toro'nun sesine benzediğini duydukça mutlu olur. Güç koşullar altında da olsa köpeğinin ölmediğine dair umut besler. Bu yönüyle öykünün bitişi acıklı ama umutlu son özelliği göstermektedir.

Aşağıda *acıklı ama umutlu son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“(…) Babam eline aldığı kalbi nasıl çarpıyordu! Küçük bedeni sarsılıyordu neredeyse. Uçamadı bir daha. Dünyası kararmış meğer. Babam, tutmak için elini uzattığında kaçmıyordu; o zaman kuşkulandı. “Görmüyor!” dedi. “Bu hayvancık kör oldu galiba! Başını çarptı ya, ondan...” O gün bugün kumrucuk bizimle birlikte. Atölye onun evi oldu” (Ressamın İki Kuşu, s.17-18).

“Yazları, denize girmek için kıyıya indiğim günlerde, karşı yakadan gelen köpek havlamalarına kulak kabartıyordum. İçlerinden biri, Toro'nun kalın sesine çok benziyordu. Sevgili köpeğimin sesini duyar duymaz içimde bir rahatlama duygusu filizleniyordu. “Oh!” diyordum kendi kendime. “Toro yaşıyor! Açlıktan, susuzluktan ölmemiş! Canlı kalmanın bir yolunu bulmuş. Bozuk yiyecek çıkarmak için çöplüklerde dişe diş kavgalar ediyor ola ki; çamurlu sulardan birkaç damla içebilmek için yağmurun yağmasını umutla bekliyor; ama hâlâ canlı, hâlâ sesini karşı kıyılardan duyuracak kadar güçlü...” Böyle diyerek kendi kendimi avuttum uzun bir süre” (Boğaziçi'nde Bir Sürgün, s.79).

Anneme Bir Ev Alacağım Kitabına İlişkin Bulgular

Tablo 5: Anneme Bir Ev Alacağım kitabındaki öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin dağılımı

		Öyküler									
		<i>Burada Bülbül Ağlamış</i>	<i>Anneme Bir Ev Alacağım</i>	<i>Eski Annem</i>	<i>Benim Annem Bir Tane</i>	<i>Bana Anne Deme!</i>	<i>Emanet Kuş</i>	<i>Annemin Gözleri Hareli</i>	<i>Ben Annemin Dalıyım</i>	<i>Yağmurda Eriyen Annem</i>	f
Durağan			1			1	1	1		1	5
İlerleyen		1			1						2

Başlangıç Biçimleri	Devingen				1	1	
	Geciktirici	1				1	
	Özgün					0	
Toplam						9	
Bitiş Türleri	Başlangıç durumuna dönüş	1				1	
	Mutlu son	1				1	
	Umutsuz acıklı son					0	
	Acıklı ama umutlu son			1	1	1	3
	Devamı olanaklı son						0
	Düşündürücü son	1	1	1	1		4
Toplam						9	

Tablo 5’te *Anneme Bir Ev Alacağım* adlı kitaptaki başlangıç biçimleri ve bitiş türleri ile ilgili bilgiler yansıtılmaktadır. Tablodan görüleceği gibi toplam 9 öyküde başlangıç biçimlerinden en çok durağan başlangıç (f= 5) kullanılmış; özgün başlangıca yer verilmemiştir. Bitiş durumlarında ise en çok düşündürücü son (f=4) kullanıldığı görülürken; umutsuz acıklı son ve devamı olanaklı son saptanmamıştır.

Anneme Bir Ev Alacağım adlı öyküde yazar, öykü kahramanı çocuğun ağzından Glorya Teyze’yi ve onun çocuklarını tanıtır. Mahallelinin onu neden sevmediği konusuna açıklık getirir. Güngör, Glorya Teyze ve ailesini merkeze alarak öyküye tanıtıcı, bilgilendirici bir giriş yapar. Bu nedenle öykünün başı durağan başlangıç özelliği göstermektedir.

Bana Anne Deme adlı öykünün başlangıcında öykü kahramanları Zahide Kadın ve oğlu Alp’in yaşamı hakkında bilgiler verilir. İkilinin yaşam dinamiği ayrıntılı bir şekilde ortaya konulmaya çalışılır. Buna göre öykünün başlangıcı durağan başlangıç özelliği taşımaktadır.

Aşağıda *durağan başlangıç* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Önceleri Glorya Teyze’yi kimse sevmezdi bu mahallede. “Mahalleyi kedi köpek yurduna çevirdi,” diyorlardı. Ben hepsini seviyorum. Kedileri de, köpekleri de, Glorya Teyze’yi de. Oğulları, Erik’le Volf’u da seviyorum. Adları yabancı ama, onlar aslında Türk. Babaları Türk’müş. Glorya Teyze öyle söylüyor. O hiç yalan söylemez. Türk kocası ölünce, çocuklarını, babalarının yurdunu tanısınlar, dilimizi öğrensinler diye getirmiş buraya. Erik, benim yaşımda. Bu yıl dördüncü sınıfa gidiyor. Volf daha küçük. Üçüncü sınıfta” (*Anneme Bir Ev Alacağım*, s. 19-20).

“Zahide Kadın, oğlu Alp’i babasız büyütmişti. Bir tren kazası sonunda kocasını yitirdiğinde, otuzunda yoktu daha. Alp ilkokula yeni başlamıştı o yıl. Zahide Kadın’la oğluna, iş

kazası sonucu birer küçük aylık bağlanmıştı. Arkasında avuç içi kadar bir de bahçesi olan evleri kendilerininindi. Kadın, üç ayda bir eline geçen parayı bir kıyıda tutar, evinin giderlerini karşılardı. Yanlış anlaşılır korkusuyla, akşam karanlığı düşer düşmez komşu kapısından ayağını çekerdi. Evinde, kocasının sağlığında alınan ve üstü işlemeli örtüyle örtülü radyosunu dinleyerek geçirirdi akşamlarını” (Bana Anne Deme!, s.51).

Benim Annem Bir Tane adlı öyküde yazar, küçük bir kızın penceresinden anneanesiyle annesi arasındaki çatışmalı ilişkiyi irdeler. Karakter bu çabanın ardından annesini haklı bulur. Buna göre küçük kız yaşadıklarından bazı şeyler öğrendiği, dersler aldığı için öyküde bitiş türlerinden düşündürücü son kullanıldığını söylemek mümkündür.

Annemin Gözleri Hareli adlı öyküde, çocuğun annesini bir yabancı ile paylaşamayışı, onun bir arkadaş edinmesini kabullenemeyişi anlatılır. Annesi çocuğu için arkadaşlığına son verip yabancı birini hayatlarına almaz ancak çocuk büyüdüğü zaman davranışının yersiz olduğunu fark eder. Bu yönüyle yaşamdan deneyimler edinir ve bir düşünme biçimi kazanır. Öykünün sonunda bitiş türlerinden düşündürücü son kullanıldığı görülmektedir.

Aşağıda *düşündürücü son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Şundan eminim, dünyada her şeye kızılabilir, ama anneme kızılamaz! Benim annem bir tanedir. Onunla, yaşamın her güçlüğü göğüslenebilir” (Benim Annem Bir Tane, s.50).

“Yıllar insanın duygularını da eğitiyor, değiştiriyor. Şimdiki aklım olsa, annemin de bir arkadaşının olmasını kendime onca dert edinmez, o denli yadırgamazdım sanırım” (Annemin Gözleri Hareli, s.88).

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun Kitabına İlişkin Bulgular

Tablo 6: Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitabındaki öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin dağılımı

		Öyküler										
		<i>Dördüncü Gün</i>	<i>Nohut Dürümü</i>	<i>İnsanlık Gelip Çatal Kapınızı</i>	<i>Bu Ev Senin</i>	<i>O Benim Torunum</i>	<i>Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun</i>	<i>Yürümek Yararlıdır</i>	<i>Sen de Bir İyilik Yap</i>	<i>Ablam ve Nişanlısı</i>	<i>Annemin Arkadaşı</i>	f
Başlangıç Biçimleri	Durağan				1					1	1	3
	İlerleyen		1					1				2
	Devingen					1	1					2
	Geciktirici	1										1
	Özgün			1					1			2
Toplam												10

Bitiş Türleri	Başlangıç durumuna dönüş			1				1
	Mutlu son	1	1		1	1	1	5
	Umutsuz acıklı son							0
	Acıklı ama umutlu son						1	1
	Devamı olanaklı son							0
	Düşündürücü son			1			1	1
Toplam								10

Tablo 6’da *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* adlı kitaptaki başlangıç biçimleri ve bitiş türleri ile ilgili bilgiler yansıtılmaktadır. Tablodan da görüleceği gibi toplam 10 öyküde en çok durağan başlangıç (f=3); en az geciktirici başlangıç (f=1) kullanılmıştır. Bitiş durumlarında ise en çok mutlu son (f=5) kullanılmış; umutsuz acıklı son ile devamı olanaklı son saptanmamıştır.

Bu Ev Senin adlı öyküde anlatıcı, öykü kahramanının ağzından açıklayıcı bir söylemle dede karakterinin özelliklerini betimler. Konuşmalarla gerçekçi bir izlenim verirken olaylarda ilerleme yoktur. Bu durum okurda bir bekleme oluşturur. Bu yönüyle öyküde durağan başlangıç biçimi kullanıldığı görülmektedir.

Yazar, *Ablam ve Nişanlısı* öyküsünde abla hakkında detaylı bir bilgilendirme sunarak olayın devamı konusunda okurda beklenti oluşturur. İki kardeşin yaşamından kesitler aktararak kurgusal bir dekor yaratma isteğindedir. Buna göre öykünün girişi durağan başlangıç özelliği taşımaktadır.

Aşağıda *durağan başlangıç* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“Dedem kimselere benzemezdi. Babaannem hep eleştirirdi onu. “Ne tuhaf adamsın! Kimseye bir şey danıştığın yok. Yeniyetme çocuklar gibisin. Kim ne derse inanyorsun...” Dedem bu sözlere bıyık altından güler ya da hiç oralı olmaz, kendi bildiğini okurdu. Babaannem ne kadar söylene de, tartışıklarına kimseler tanık olmazdı” (Bu Ev Senin, s.39).

“Ablamı o sağlıklı günlerdeki haliyle tanısaydınız, bana hak verirdiniz. Hep ona özenir, onun gibi olmak ister, içten içe kıskanırdım... Akıllı kızdı ablam; aklını kıskanırdım. Çok güzeldi, alımlıydı, havalıydı; güzelliğini kıskanırdım... Babam da, annem de ablamı örnek almamı isterdi. Hele babamın, kraliçesiydi! “Peri kızım!” derdi. Adı Nurperi ya...” (Ablam ve Nişanlısı, s. 85).

Dördüncü Gün adlı öykü annenin arabasını çalmak üzere olan bir insana arabayı emanet etmesinden söz eder. Öykü, arabanın geri gelmesiyle aile arasındaki buzların çözüldüğü ve

annenin yeniden kendine güven kazandığı mutlu bir sona ulaşır. Öyküde bitiş durumlarından mutlu son kullanıldığı görülmektedir.

Nohut Dürümü adlı öyküde yazar, nohut dürümü satarak geçimini sağlayan bir aileyi anlatır. Bir kaza sonucu nohut kovanının yere dökülmesiyle çocuk korku ve şaşkınlık yaşarken yanına yaklaşan insanlar ondan yerdeki nohutları satın almak ister. “*Nimet yerde kalmaz,*” sözüyle çocuğu teselli ederek yerdeki nohutları dürüm olarak alırlar. Çocuk elindeki tüm nohutları satarak mutluluk içinde evine döner. Bu yönüyle öykünün sonu mutlu son özelliği taşımaktadır.

Aşağıda *mutlu son* örneklerine ilişkin doğrudan alıntılar sunulmuştur:

“*Yalnızca arabamız geri gelmemiş, aile huzurumuz da bize bağışlanmıştı sanki. Annemse, her ne kadar belli etmemeye çalışsa da, gururluydu; kendine güvenini yeniden kazanmıştı*” (Dördüncü Gün, s.23).

“*O gün eve erkenden döndüm. Kolumdaki nohut kovası boştu, içimde bir hafiflik vardı, ama bir o kadar da şaşırmışım... Hala inanamıyordum, gözlerimin önünde olanlara. Ellerimin temizliğine, üstümün başımın temizliğine bile dikkat eden o insanlar, bugün yere dökülmüş nohuda para vermişti*” (Nohut Dürümü, s.30).

Tablo 7: Çalışma kapsamında incelenen kitaplardaki başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin sayısal dağılımı

		Öykü Kitapları					f	%
		<i>Papatya Gelin</i>	<i>Sevgili Öğretmenim</i>	<i>Sessiz Yürek</i>	<i>Anneme Bir Ev Alacağım</i>	<i>Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun</i>		
Başlangıç Biçimleri	Durağan	1	2	3	5	3	14	31,1
	İlerleyen	2	2	2	2	2	10	22,2
	Devingen	1	3	0	1	2	7	15,5
	Geciktirici	1	2	0	1	1	5	11,1
	Özgün	3	2	2	0	2	9	20
Toplam		8	11	7	9	10	45	100
Bitiş Türleri	Başlangıç durumuna dönüş	1	1	0	1	1	4	9,0
	Mutlu son	0	8	1	1	5	16	36,3
	Umutsuz acıklı son	2	0	1	0	0	3	6,8
	Acıklı ama umutlu son	2	1	3	3	1	9	20,4
	Devamı olanaklı son	0	0	1	0	0	1	2,2
Toplam		7	11	7	9	10	44	100

Tablo 7 Necati Güngör'ün beş kitabındaki başlangıç ve bitiş biçimlerinin toplamına ve bu öğelerin incelenen beş yapıttaki dağılımına ilişkin veriler sunmaktadır. Tabloya bakıldığında başlangıç biçimlerinde en çok durağan başlangıç (f=14), en az geciktirici başlangıç (f=5) kullanıldığı belirlenmiştir. Bitiş durumlarında ise en çok mutlu son (f=16), en az (f=1) devamı olanaklı son kullanıldığı görülmüştür. Toplamda 44 öykü olmasına karşın tabloda toplam kısmında 45 başlangıç biçimi verilmiştir. Bunun nedeni *Papatya Gelin* kitabının aynı adlı öyküsünde başlangıç biçimlerinden hem geciktirici başlangıç hem de özgün başlangıcın bir arada kullanılmış olmasıdır. Tabloya göre *Anneme Bir Ev Alacağım* toplam 14 durağan başlangıç biçiminin belirlendiği beş kitap arasında en çok durağan başlangıç içeren kitaptır. *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* ile *Sessiz Yürek* 3 durağan başlangıç içermektedir. Durağan başlangıç içermeye bakımından üçüncü sırada *Sevgili Öğretmenim*, dördüncü sırada *Papatya Gelin* gelmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Necati Güngör'ün *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım* ile *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* adlı kitaplarındaki 44 öyküyü, Kıran ve Kıran'ın (2011) başlangıç biçimleri ve bitiş türleri sınıflandırmasının 11 temel kategorisine göre incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, kitaplardaki öykülerde tüm başlangıç ve bitiş durumlarına yer verildiği görülmüştür.

Papatya Gelin kitabındaki 7 öyküde en çok özgün başlangıç (f=3); en az durağan, devingen ve geciktirici başlangıç biçimleri (f=1) kullanılmıştır. Öykülerde başlangıç biçimlerinin tümünün kullanıldığı belirlenmiştir. Bitiş durumlarında ise en çok umutsuz acıklı son, acıklı ama umutlu son ve düşündürücü son (f= 2) kullanılmıştır. Öykülerde mutlu son ve devamı olanaklı son kullanılmamıştır. İncelenen 44 öyküde en çok kullanılan bitiş türünün mutlu son olmasına karşın *Papatya Gelin* kitabında mutlu sonla biten öykü bulunmamaktadır. Mevcut durum, kitabın olumsuz bir anlatım sorunu olarak dikkat çekmektedir. Bu sonuç masallarda ve çocuk öykülerinde genellikle iyilerin ödüllendirildiği, kötülerin cezalandırıldığı mutlu sonlar görmeye alışan çocuk okur tarafından sıcak karşılanmayabilir. Okumanın duygusal boyutlu bir eylem olduğu dikkate alındığında bu durumun okuma ilgisinin oluşumunu, okuma zevk ve isteğinin uyandırılmasını (Arıcı, 2012; Güneş, 2014) olumlu yönde etkilemeyeceğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte kitaptaki kimi öyküler duyarlı konular açısından da bazı sorunlar içermektedir. Söz gelimi *Arabacı (Sisyphos)* öyküsünde Şahin'in eşini betimleyen başlangıç bölümü, “*Uzun, beyaz elleri, beyaz teninin üstüne dökülen sarı saçları; candan, içten, cömertçe altına yatışı... Aklından hiç çıkmıyordu*”(s.76) anlam oluşturma sürecinde çocuk yayınlarının niteliklerinden olan “Çocuğun yabancı olduğu konular (cinsel, politik...) işlenmiş

olmamalı” (Gökşen, 1985: 113) ilkesi ile çelişmektedir. Yazınsal okuma uğraşında çocuk okurun etkin rolü düşünüldüğünde henüz kafa yapısı ve değerleri gelişmekte olan çocuğu bu gibi [durumlarla] karşı karşıya getirmenin yararlı olduğu düşünülemez (Dilidüzgün, 2007).

Sevgili Öğretmenim kitabındaki 11 öyküde en çok devingen başlangıç (f=3) kullanılmış; diğer başlangıç türleri ise eşit sıklıkta (f=2) yer almıştır. Bitiş durumlarında ise en sık mutlu son (f=8) kullanılmış, umutsuz acıklı son ile devamı olanaklı son kullanımına yer verilmemiştir. Toplam 44 öykü içinde mutlu sona en çok *Sevgili Öğretmenim* kitabında yer verildiği görülür. Öğretmen öğrenci ilişkilerini çeşitli düzlemlerde ele alarak sevginin birleştirici gücünün öne çıkarıldığı öykülerle okura seslenen yazar, olayları çoğunlukla mutlu sona ulaştırmıştır. Mutlu son öykünün sonucunun tatlıya bağlanması, yaşamın güzelliklerinin sezdirilmesi, duyumsatılması ve yaşatılmasıdır (Nutku, 2001; Şimşek, 2005). *Sevgili Öğretmenim* kitabındaki öykülerin çoğunlukla mutlu son ile bitmesi çocuk okura yaşamla iletişim sağlayarak kendi gerçekliğini olumlu biçimde yapılandırma olanağı sunar. Bu anlayış yazınsal iletişim sürecine katkıda bulunarak okurun kitap sevgisi ve okuma yetkinliği kazanmasına ortam hazırlar. Buna karşıt olarak yaşamda hep mutlu sonlar yoktur. Gerçek yaşam mutluluğu, acıyı, üzüntüyü de içinde barındırır. Bu çerçevede, temel bir zorunluluk olmasa da, metindeki yazınsal gerçekliğin yaşamsal gerçeklik ile örtüşmediği görülmektedir.

Sessiz Yürek kitabındaki 7 öyküde en çok durağan başlangıç (f=3) kullanılmış; devingen ve geciktirici başlangıç biçimlerine rastlanmamıştır. Bitiş türlerinden ise en sık mutlu son ile acıklı ama umutlu son (f=4) kullanılmış; başlangıç durumuna dönüş saptanmamıştır. Yazar, başlangıç durumlarında en sık durağan başlangıç kullanarak okurunu bilgilendirmek suretiyle kurguya hazırlamıştır. Bu yönüyle okur kurmaca dünyaya yönelir, okuma uğraşına güdülenir. Bu yönelimde okurun duygu ve düşünceleri aracılığıyla metne tepkisi sağlanır; okur, sezgi ve bilgi ile yazınsal metnin gerçekliğini yeniden inşa eder. Bunun yanında bitiş durumlarında mutlu son ve acıklı ama umutlu son kullanımına yer verilmiştir. Bu anlayış çocuk okurda olumlu duygu durumu oluşturabilir. Bu yanı sıra bireyin yaşam karşısındaki güçsüzlüklerin üstesinden gelerek yaşama sevinci kazanmasını ve geleceğe daha emin adımlarla yürümesini mümkün kılabilir. Bununla birlikte bireye gerçek yaşam durumları karşısında nasıl hareket edileceğinin yöntemi hakkında da bilgi ve duyarlılık kazandırabilir.

Anneme Bir Ev Alacağım kitabındaki 9 öyküde en çok durağan başlangıç (f=5) kullanılmış, özgün başlangıç saptanmamıştır. Bitiş türlerinde ise en çok düşündürücü son (f=4) kullanılmış, umutsuz acıklı son ile devamı olanaklı son bitiş türüne yer verilmediği görülmüştür. Yazar durağan başlangıç ile öykü başlangıcında ele aldığı anlatı unsuru hakkında bilgi verdikten sonra öykünün devamına ilişkin bilinmezlik duygusu yaratarak okurun ilgisini metne çeker.

Okur merak duygusunun getirdiği cesaretle yazınsal okuma sürecini başlatır. Bitiş türlerinde en çok kullandığı düşündürücü son ile okurda insan ve insanlık durumlarına yönelik didaktik (öğretici), kıssadan hisseli bir anlayış geliştirmeye çalışmıştır. Bu bitiş türü okurun düşünsel üretkenliğini ve yaratıcılığını geliştirmesine olanak tanımamaktadır. Söz konusu durum çocuk okurun edebiyat sevgisi edinmesini önleyerek okuma kültürü kazanmış birey yetiştirme sürecinin kesintiye uğramasına neden olabilir.

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitabındaki 10 öyküde en çok durağan başlangıç (f=3); en az geciktirici başlangıç (f=1) kullanılmıştır. Bitiş türlerinde ise en sık mutlu son kullanılmış (f=5); umutsuz acıklı son ile devamı olanaklı son saptanmamıştır. İnsan bilgilenen varlık olarak bilgi edinme ve düşündüklerini ifade edebilme yeteneğine sahiptir. Durağan başlangıçta temel amaç okuru bilgilendirerek kurmaca dünyaya hazırlamak, anlatı ile ilgili gerekli ön bilgileri sağlamaktır. Bu özellikteki metinlerle karşılaşan çocuk okur, metni anlamlandırma sürecinde daha etkin duruma gelecek, soru sorma ve merak etme yetilerinin desteği ile metinle ilgili sorulara daha derinlikli çözüm yolları sunabilecektir.

Başlangıç biçimleri ve bitiş türlerinin kullanım sıklığına bakıldığında, durağan başlangıç en sık kullanılan başlangıç durumudur. Yazar durağan başlangıç ile gerçeklik duygusunu yansıtmaya, ayrıntılı bir biçimde sunmaya önem verir. Söz gelimi “Sanatçı At” adlı öykünün girişi şu cümlelerle başlar: “*Öğretmen olarak ilk atandığım okul, bir köy okuluydu. Kentte doğmuş büyümüştüm, ama doğaya, kır yaşamına, geçimini toraktan sağlayan insanlara yabancı değildim. En azından çocukluğumuzda, zaman zaman yolumuz kırlara düşerdi. Ağaçların çiçeklerle donandığı bahar günlerinde, başakların sarardığı yaz sıcaklarında, yiyeceklerimizi sepetlere doldurup kır gezmesine çıkardık*” (Sevgili Öğretmenim, s.70). Bu anlatımlar yazarın anlatı malzemesini ilgi odağı kılmaya, sanatsal etki yaratmaya dönük olarak kurguladığını ortaya koymaktadır. Yazar estetik coşku yaratmak, metni anlama ve yorumlama uğraşını başlatmak için öykünün başlangıç bölümünü betimlemelerle zenginleştirip okurun belleğini besler, imgelem ufkunu genişletir. Bu durum çocuk okuru yazınsal gerçeklik karşısında etkinleştirerek onun okuma isteğini olumlu yönde etkileyebilir; okuma eylemine ilgiyle yaklaşmasına uygun bir ortam oluşturabilir.

Bitiş türlerinde ise çoğunlukla mutlu son ve acıklı ama umutlu sona ulaşan öyküler, düşünsel ve estetik deneyimler yaşatarak anlam üretimi sürecinde çocuk okura yaşama sevinci kazandırabilir. Anılan bitiş durumları okurun yaşamı değiştirecek somut eylemlere ilişkin önermeler geliştirmesine sağlar. Bu durum insan yaşamında farklı seçeneklerin de söz konusu olabileceği bir alanın varlığına işaret eder. Ayrıca bu bitiş durumları çocuk okurun sanatsal duyarlılık ve beğeni yeteneğinin gelişiminde yapı taşı olabilir.

Yazınsal metinlerin bitiş türleri arasında düşündürücü son en sık yer bulan bitiş durumlarından. Düşündürücü son yazınsal metinlerin doğrudan biçimlendirici işlevde kullanılmasını daha açık bir deyişle kuru, didaktik bir dolaysızlığı temel alır. Ancak bu durum, sanatın insan ruhuna işleyen derin etki gücünü azaltmaktadır (Kavcar, 1999). Zira yazar düşündürücü son kullanarak yazınsal nitelikli metinlerde metnin özüne sindirilmesi gereken iletiyi [metnin son bölümünde] ayrı bir damar gibi ortaya koymaktadır (Özdemir, 2004). Örneğin “*O gün bugün hiç haksızlığa da gelemem. Haksızlık eden babam bile olsa karşısına çıkarım. Bir de verdiğim sözde durmaya hep dikkat ederim.*” (Sevgili Öğretmenim, s.128); “*Şundan eminim, dünyada her şeye kızılabilir, ama anneme kızılmaz! Benim annem bir tanedir. Onunla, yaşamın her güçlüğü göğüslenebilir.*” (Anneme Bir Ev Alacağım, s.50); “*Diyeceğim, umudunuzu hiç yitirmeyin. Umut ettiğiniz şey, beklenmedik bir zamanda gelip çalar kapınızı.*” (Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun, s.17) gibi öykü sonları ile ilgili aktarımlardan da anlaşılacağı üzere, bu bitiş durumu metinlerin iletisini okura yazınsal yaşantılar yoluyla kazandırmak yerine öğretici bir bakış açısına işaret etmektedir.

Yazınsal okuma süreçlerinde başat değişken, anlamın her okumada yeniden üretilmesidir. Çocuk okur, düşsel ve düşünsel katkılarıyla anlamın oluşmasının ortağıdır (Sever, 2012). Buna karşın incelenen öykülerde devamı olanaklı son en az kullanılan bitiş türüdür. Buna göre öykülerin bitiş durumlarında devamı olanaklı sonun az olması okurun anlam oluşturma sürecini sekteye uğratabilir; okuma ilgisini köreltebilir. Bu yönüyle edebiyatın asıl alanını oluşturan özenin kendisiyle ve başkalarıyla iletişim kurmasını da riske edebilir (Zimmerman, 2001).

Bülbül’e (2015) göre yazınsal bir tür olarak öykü, yazınsal dil ve yazınsal iletişimi sayesinde okurun alımlama ve açıklama becerilerine önemli ölçüde katkı sağlar. Başka bir anlatımla öykü, dil yapısı ve katmanlılığı ile ele alındığında çok zengin yazınsal ve düşünsel içerik sunma potansiyeli taşır. Necati Güngör’ün kitaplarından elde edilen verilerden hareketle, incelenen öykülerin başlangıç biçimleri ve bitiş türleri bakımından çocuğun anlam evrenine uygun, yazınsal iletişim kurabileceği ve estetik yönden besleyici nitelikte olduğu söylenebilir. Bu durum yazınsal metne ilişkin bir düşünme alanı açarak çocuk okuru metnin iletişim evrenini algılamaya yönlendirir; çocuğun iç dünyasında değişim ve dönüşüm yaşamasını yeniden üretim ile tek başına alımlamayı mümkün hâle getirir (Zimmerman, 2001). Çocuk okur böylelikle yazınsal iletişim sürecini imgeleştirme çabası ile bir sanat etkinliği ve aygıtına dönüştürebilir.

Tüm bu açıklamalar ışığında ilerideki araştırmalarda farklı çocuk ve gençlik edebiyatı yapıtlarının da bu kapsamda incelenmesi ve ulaşılan sonuçların eldeki çalışma sonuçlarıyla karşılaştırılması yararlı olabilir.

Kaynaklar

- Aktaş, Ş., ve Gündüz, O. (2010). *Yazılı ve sözlü anlatım kompozisyon sanatı. (13. Baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Arıcı, A. F. (2012). *Okuma eğitimi. (3 Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Binyazar, A. (1983). Anadili Öğretiminde Yazınsal Alanlara Açılım. *Türk Dili*, 379-380, 57-72.
- Bowen, G. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method, *Qualitative Research Journal*, 9/2, 27-40.
- Bülbül, M. (2015). Bir Öykü Üzerinden Yazınsal Dil ve Yazınsal İletişim. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30. 1-11.
- Çetin, N. (2009). *Roman çözümleme yöntemi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Dilidüzgün, S. (2007). *Çağdaş çocuk yazını- Yazın eğitime atılan ilk adım. (2. Basım)*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Gökşen, E. N. (1985). *Örnekleriyle çocuk edebiyatımız. (5.Basım)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Göktürk, A. (2012). *Sözün ötesi. (5. Baskı)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller. (3.Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- İzci, A. (2017, 17 Eylül). Ütopyasız Yazar Hedefsiz Ok Gibidir. *Posta gazetesi*.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler. (27. Basım)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve eğitim*. Ankara: Engin Yayıncılık.
- Kıran, A. E. ve Kıran, Z. (2011). *Yazınsal okuma süreçleri. (4.Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kula, O. B. (2010). *Hegel estetiği ve edebiyat kuramı I*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. (2nd Edition)*. CA.: SAGE Publications.
- Narlı, M. (2002). Romanda Zaman ve Mekân Kavramı. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5 (7). 91-106.
- Nutku, Ö. (2001). *Dram sanatı. (4. Basım)*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Öngören, M. T. (1996). *Senaryo ve yapım. (3. Basım)*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Özdemir, E. (1997). *Eleştirel okuma. (2. Baskı)*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Özdemir, E. (2004). *Anadilin toprağında. (1. Basım)*. İstanbul: Dünya Kitapları.
- Özdemir, E. (2005). *Sözlü yazılı anlatım sanatı (kompozisyon). (14. Basım)*. Ankara: Remzi Kitabevi.
- Özdemir, E. (2007). *Yazınsal türler. (6. Basım)*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Sever, S. (2012). *Çocuk ve edebiyat. (6. Basım)*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Stevick, P. (2004). *Roman teorisi. (çev. Sevim Kantarcıoğlu)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Şimşek, T. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Konya: Suna Yayınları.
- Tekin, M. (2010). *Roman sanatı I Romanın unsurları. (8.Basım)*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

- Timur, S. A. (1997). *Fransızca ve Türkçedeki Zaman Kavramlarının Anlamsal Değerleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uysal, T. (2016). *Necati Güngör Hayatı, Eserleri, Sanatı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Konya, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vardar, B. (2001). *Dilbilim yazıları*. İstanbul: Multilingual Yayıncılık.
- Yalçın, A., ve AYTAŞ, G. (2005). *Çocuk edebiyatı. (3.Baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.(8. Basım)*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Zimmermann, H. D. (2001). *Yazınsal iletişim. (çev. Fatih Tepebaşı)*, Konya: Çizgi Kitabevi.

İncelenen Eserler

- Güngör, N. (2009). *Papatya Gelin*. İstanbul: Kare Yayınları.
- _____ (2015). *Sessiz Yürek*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- _____ (2015). *Sevgili Öğretmenim*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- _____ (2016). *Anneme Bir Ev Alacağım*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- _____ (2017). *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.

Extended Abstract

Introduction

Every literary work is a systematic structure comprised of certain components. These basic components are action, setting, persona and time. The time, one of the important components in a literary system, is 'a linguistic category identifying various parts of natural period based on actions (Timur, 1997). All situations and actions in the fictional world also take place in a period of time and almost every action and person carries the traces of time (Narlı, 2002: 94). In other words, the time in literary works is a period confirming the events and contributing these events to having a realistic meaning inside the reader mind (Tekin, 2010: 117). Therefore, there is a close relation between the element of time and action in a literary work, because every event or action has a starting, developing and ending phase (Özdemir, 2005; Özdemir, 2007). Moreover, the chain of events takes place in a part of time. Time in this perspective can be ranged from a moment to a long period (Aktaş & Gündüz, 2010: 362). When viewed from this aspect, the literature is a time art and depicts many elements seen in a wide period (Çetin, 2009: 126).

It is available to see the importance of realistic impression given by time perception in all literary works. The author chooses such a starting point in the story that the curiosity of the reader can be aroused thanks to this starting point. The elements such as creating suspect, action, emerging the enthusiasm, conflicts and humour attracts the one having a sense of aesthetics. The protagonist need to reach the aim that he or she wants to obtain in the ending part or gain something positive even if he loses the thing the pratonist wants to attain (Öngören, 1996: 224-225). The starting and ending phase is quite important in understanding the process of aesthetics perception.

Necati Güngör's fictions stand out with the structure aiming at keeping the concepts of culture conscious and mentality in the world of children alive. The author's stories are regarded as a strong impulse in children storytelling in Turkey with the characteristics such as the author's stories approach to the children, character developing and his narration. Güngör concerns with the feelings like humanistic values, family relationship, sharing in his stories and tells them in a way of a child perspective. According to Güngör, what makes the life meaningful is happy and hopeful endings and Güngör says that an author is supposed to follow his dreams in order to create a happy society (İzci, 2017). As a result of this, he considers it appropriate to try different starting forms and ending types in literary fictions .

As a result of studies, there is one recorded postgraduate thesis related to Necati Güngör and his works in National Thesis Center belonging to Council of Higher Education. Uysal (2016) in this study

discussed Necati Güngör's life, his art perception and works. The author's artist entity is tried to be studied from Necati Güngör's books and his interviews. Uysal (2016) handled with Güngör's stories more descriptively. However, any scientific search studying Necati Güngör's children stories from the perspective of elements starting and ending fictional narration has not been encountered in literature. It is predicted that this study will contribute this scientific gap in literature to be filled.

The starting and ending part in the stories cause children to interact with the literary fiction and solve the meaning of the context. The starting and ending moment of stories is of importance in literary interaction with which children are in. Therefore, to study the starting forms and ending types of stories written for children is necessary and essential. The current study aims to study the works of Necati Güngör such as *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım* and *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* in terms of starting forms and ending types.

Method

Survey model was used in this study. Survey model aims at describing the event as it is (Karasar, 2014). As the study aims at studying Necati Güngör's children stories in terms of starting forms and ending types and also commenting in an integrated system, a survey model was utilized. All of the stories belonging to Necati Güngör (n=44) are involved in the study and no another study group has been specified.

Result and Discussion

It was identified in the studied books that the mostly used starting form was the static starting form (f=14), however the least used one was delayer starting form (f=5). It was also seen in terms of ending types that the mostly used ending type was happy end (f=16), but the least one was possible ending. Although there are 44 stories, 45 starting forms were given in total in the chart. The reason of this is that both retarding start and original starting were used in together in the namesake stories of the book *Papatya Gelin*. According to the chart, *Anneme Bir Ev Alacağım* is the book including the most static startings among the five books in which 9 static starting forms were identified. *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* and *Sessiz Yürek* are ranked as the second books including the most static starting. From this perspective, While *Sevgili Öğretmenim* is ranked as the fourth book, *Papatya Gelin* is ranked as the fifth book including the most static startings.

The study aimed at studying 44 stories in Necati Güngör's works like *Papatya Gelin*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *Anneme Bir Ev Alacağım* and *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* and also these stories were studied according to 11 basic category of Kıran's (2011) starting forms and ending types. It was predicted that all starting forms and ending types were included in the stories.

All these explanations show that different kinds of children and juvenile literature works can be studied in this aspect and it can be beneficial to compare the obtained results with the available studies' results.